

SILVINA OCAMPO
ADOLFO BIOY CASARES

Cei care iubesc urăsc

Adolfo Bioy Casares

Silvina Ocampo

Los que aman, odian

© Adolfo Bioy Casares (and Silvina Ocampo), 1946,
and Heirs of Adolfo Bioy Casares (and Silvina Ocampo)

Toate drepturile rezervate

© RAO Distributie, 2019

Pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate.

2019

ISBN 978-606-006-271-4

RAO Distributie

Str. Bârgăului nr. 9–11, sector 1, Bucureşti, România

www.raobooks.com

www.rao.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

OCAMPO, SILVINA

Cei care iubesc urăsc / Silvina Ocampo, Adolfo Bioy Casares ; trad. din lb. spaniolă Lingua Connexion.

- București : RAO Distribuție, 2019

ISBN 978-606-006-271-4

I. Bioy Casares, Adolfo

II. Lingua Connexion (Bucureşti)

821.134.2

Cred că Silvina a fost una dintre cele mai interesante persoane pe care le-am cunoscut. Ea m-a convins că trebuia să mă dedic doar scrisului. Când am abandonat facultatea de drept, părinții mei au fost dezamăgiți, și poate că au și suferit puțin, dar nu pentru că ar fi persoane sceptice în ceea ce privește cultura, ci pentru că erau de părere că trebuia să-mi închei ciclul de educație. Silvina și, de asemenea, Borges m-au convins că am luat decizia corectă și că, pentru a deveni scriitor, nu există altă cale decât aceea de a scrie.

Romanul Cei care iubesc urăsc *l-am scris împreună* în *Mar del Plata*, în ceva mai mult de o lună, fapt neobișnuit pentru lentoarea mea. Niciodată nu mi s-a mai întâmplat una ca asta. Noi am rămas în *Mar del Plata* până la sfârșitul verii, când deja nu mai era aproape nimeni, și atunci, la sfârșitul sezonului estival, am început și am terminat romanul. Metoda de lucru a fost foarte asemănătoare cu aceea pe care o foloseam cu Borges: inventam episoade, cineva propunea o soluție, iar eu scriam. Aș vrea să mai adaug că niciodată n-am avut vreo discuție sau vreo dispută nici cu Silvina,

nici cu Borges. Cu toții recunoșteam imediat care era cea mai bună frază pentru text și o acceptam fără discuții.

În urmă cu câteva luni, mi-a fost arătat un articol despre Cei care iubesc urăsc, în care se menționau originalitatea și importanța sa ca precursor al romanului politist în țara noastră. A fost o surpriză plăcută, deoarece, atunci când a fost publicată cartea, în 1946, nimeni nu s-a deranjat nici măcar să o critice. Cât despre originalitatea romanului, pot să spun doar că Silvina era infailabilă la acest capitol și că a fost o placere să lucrez cu ea. Adevărul este că-mi pare foarte rău că n-am mai scris încă o carte cu Silvina. Uneori, am impresia că nu am trăit pe deplin alături de ea.

A. B. C.

I

Mi se dizolvă în gură, insipide și reconfortante, ultimele globule de arsenic (*arsenicum album*)¹. În stânga mea, pe masa de lucru, am un exemplar, într-un frumos Bodoni, al volumului *Satyricon* de Gaius Petronius. În dreapta, tava cu ceaiul aromat, servit în ceștile delicate din porțelan și flacoanele cu vitamine. Aș putea să spun că paginile cărții sunt uzate din cauza nenumăratelor lecturi; ceaiul este din China; felii de pâine prăjită sunt sfărâmicioase și subțiri; mierea este din nectarul florilor de salcâm și de liliac. Astfel, în acest paradis limitat, voi începe să scriu povestea asasinatului din Bosque del Mar.

Din punctul meu de vedere, acțiunea din primul capitol se petrece în vagonul-restaurant al trenului de noapte spre Salinas. La masa mea mai erau un cuplu, prieteni cu mine – amatori în literatură și norocoși în afaceri –, și o domnișoară al

¹ Remediu homeopat, fără efecte de otrăvire a organismului, aşa cum s-ar crede, plecând de la otrava „arsenic“, cu același nume

cărei nume nu-l cunoșteam. Incitat de supa consommé, le-am povestit amănunțit scopurile mele: căutând o singurătate plăcută și profundă – adică pornind în căutarea sinelui –, eu mă îndreptam spre acea stațiune balneară de curând descoperită de noi, cei mai rafinați pasionați de viață în natură: Bosque del Mar. De ceva vreme, mă gândeam tot mai mult la acest proiect, dar treburile de la cabinet – fac parte, trebuie să mărturisesc, din breasla lui Hipocrate – îmi amânau, de fiecare dată, concediul. Cuplul s-a arătat interesat de mărturisirea mea sinceră: deși eram un medic respectabil – urmez invariabil pașii lui Hahnemann –, scriam scenarii de film, uneori mai inspirat, alteori mai puțin. Gaucho Film Inc. îmi ceruse să adaptez tumultuoasa carte a lui Petronius la societatea argentiniană din prezent. Era absolut necesar să mă izolez la plajă.

Ne-am retras în compartimentele noastre. Învățuit în zgomotul macazurilor feroviare, încă trăiam plăcută senzație de a fi înțeles. O neliniște subită a temperat acea bucurie: nu acționasem oare imprudent? Nu pusesem eu însuși în mâinile aceluia cuplu lipsit de experiență elementele necesare pentru a-mi fura ideile? Am înțeles că era inutil să-mi fac griji. Spiritul meu, întotdeauna docil, a căutat consolare în contemplarea anticipată a copacilor din apropierea oceanului. Efort zadarnic. Încă aveam dinaintea mea acele păduri de pini... La fel ca Betteredge cu *Robinson Crusoe*, am recurs la

Cei care iubesc urăsc

Petronius al meu. Cu o admirătie reînnoită, am citit paragraful:

Cred că tinerii noștri sunt așa de blegi pentru că la școală nu li se vorbește despre fapte reale, ci despre pirați care stau la pândă, cu lanțuri, pe țarm; despre tirani care pregătesc edicte ce-i condamnă pe fiu să-și decapiteze părinții; despre oracole consultate în vreme de epidemie, care poruncesc jertfarea a trei sau mai multe fecioare...

Sfatul este oportun chiar și în zilele noastre. Când vom renunța la romanul polițist, la romanul fantastic și la tot acel domeniu fecund, variat și ambicioz al literaturii care se hrănește cu irealitate? Când ne vom întoarce pașii spre romanul picaresc salutar și spre plăcutul tablou al datinilor?

Aerul mării pătrunde pe fereastră. După ce am închis-o, am adormit imediat.

II

Îndeplinindu-mi strict ordinele, însotitorul de vagon m-a trezit la șase dimineață. Mi-am clătit gura de câteva ori cu restul de lichior Villavicencio, pe care-l cerusem înainte de a mă culca, am luat zece globule de arsenic, m-am îmbrăcat și am trecut în vagonul-restaurant. Micul meu dejun a constat dintr-o salată de fructe și două cești de cafea cu lapte (să nu uităm: în trenuri, ceaiul este din Ceylon¹). Mi-a părut rău că n-am putut să-i explic cuplului care mă însotise la cină cu o seară în urmă câteva detalii despre legea proprietății intelectuale; mergeau mult mai departe de Salinas (astăzi Colonel Faustino Tambussi) și, fără îndoială, intoxicați de produsele farmaceutice alopate, dedicau somnului acele ore ce preced dimineața și care, din cauza neglijenței noastre, aparțin exclusiv omului de la țară.

Cu o întârziere de nouăsprezece minute – la șapte și două minute –, trenul a ajuns în stațiunea

¹ Denumirea statului Sri Lanka, până în 1972

Salinas. Nu m-a ajutat nimănii să-mi dau jos valizele. Șeful gării – singura persoană trează din sat, din căte am putut să-mi dau seama – era mult prea interesat să facă schimb de coșuri din niuiele cu mecanicul de locomotivă, pentru a-i mai veni în ajutor și unui călător singuratic, împovărat de timp și de bagaje. În cele din urmă, omul și-a terminat treaba cu mecanicul și s-a îndreptat spre locul unde mă aflam eu. Nu sunt genul de om care poartă ranchiușă, aşa că buzele mele deja schițau un zâmbet cordial, iar mâna căuta pălăria, când șeful gării a luat cu asalt, ca un dement, ușa vagonului de bagaje. A deschis-o, s-a năpustit înăuntru și am văzut căzând, îngrămădite pe peron, cinci cuști cu păsări zgomotoase. Simțeam că mă sufoc de indignare. Pentru a le salva de atâtă violentă, m-aș fi oferit bucuros să am grija de acele păsări. M-am consolat gândindu-mă că niște mâini mai miloase îmi manevraseră bagajele.

M-am îndreptat repede spre curtea din spate, ca să verific dacă sosise automobilul de la hotel. Nu venise. Fără să mai amân, m-am decis să-l întreb pe șeful gării. După ce l-am căutat o vreme, l-am găsit stând pe o banchetă în sala de așteptare.

– Căutați ceva? m-a întrebat.

Nu mi-am ascuns nerăbdarea.

– Pe dumneavoastră vă caut.

– Păi, m-ați găsit.

– Aștept automobilul de la Hotel Central, din Bosque del Mar.

– Dacă nu vă deranjează compoanța, vă sfătuiesc să luati loc. Aici, cel puțin, e aer, a spus consultându-și ceasul. Este șapte și paisprezece minute și deja e cald. Cred că până la urmă o să vină o furtună.

A scos din buzunar un mic briceag din sidef și a început să-și curețe unghiile. L-am întrebat dacă automobilul de la hotel avea să întârzie mult.

– Previziunile mele nu acoperă acest aspect, mi-a răspuns.

Şi-a văzut în continuare, absorbit, de treaba cu briceagul.

– Unde se află oficial poștal? l-am întrebat.

— Duceți-vă până la pompa de apă, dincolo de vagoanele care se află pe linia moartă. Lăsați în dreapta dumneavoastră copacul, luați-o în unghi drept, treceți prin fața casei Zudeidei și nu vă opriți până la brutărie. Căsuța din plăci de tablă este poșta.

Cel care-mi oferea informațiile urmărea cu mâinile în aer minutiosul traseu. Apoi a adăugat:

- Dacă-l găsiți treaz pe șeful poștei, vă dau un premiu.

I-am arătat unde îmi lăsasem bagajele, l-am rugat să nu permită ca automobilul de la hotel să plece fără mine și am înaintat prin acel labirint în aer liber, sub razele unui soare absolut.

III

După ce am dat instrucțiuni precise – orice corespondență pe numele meu voiam ca să fie trimisă la hotel –, am făcut cale-ntoarsă. M-am oprit exact lângă pompă și, după eforturi energice, am reușit să-mi astâmpăr setea și să-mi ud capul cu câteva picături de apă călduță. Cu pași șovăitori, am ajuns la gară.

În curte era un Rickenbacker vechi, în care se aflau coliviile cu păsări. Cât aveam să mai aștept în acel infern automobilul de la hotel?

În sala de așteptare l-am găsit pe șeful gării stând de vorbă cu un bărbat îmbrăcat cu o canadi-ană groasă.

– Domnul doctor Humberto Huberman? m-a întrebat șeful gării.

După ce am încuviiat, el mi-a spus:

– V-am urcat deja bagajele.

Acstea cuvinte m-au făcut incredibil de fericit. M-am strecurat destul de ușor printre colivii și, urcându-mă în automobil, am pornit spre Bosque del Mar.

Primii douăzeci de kilometri ai drumului erau acoperiți de o succesiune de mlaștini; vehiculul Rickenbacker înainta lent și agitat. Eu căutam marea, precum un grec din *Anabasis*¹: niciun fel de puritate a aerului nu părea să-i anunțe apropierea. În jurul unei adăpătoare, o turmă de oi nemîșcate se adăposteau sub umbrele slabe pe care le proiecta o moară. Tovărășele mele de călătorie se agitau în colivii. Când automobilul frâna brusc, întâlnind în cale drugi, un praf subțire de pene, ca un polen de flori, se răspândea în atmosferă, iar o senzație olfactivă efemeră îmi aducea aminte de un episod fericit din copilărie, când mă aflam împreună cu părinții mei, în cotețele din curtea unchiului meu, din Burzaco. Să mărturisesc că, timp de câteva minute, am reușit să mă refugiez, în mijlocul zgâlțaielilor și al căldurii, în imaginea primativă a unui ou fierb în apă, într-o ceașcă din porțelan alb?

Am ajuns, în sfârșit, la o înșiruire de dune, iar în depărtare am zărit o fașie cristalină. *Thalassa!... Thalassa!*... am salutat marea, însă era doar un miraj. Patruzeci de minute mai târziu, zărend o pată violetă, am strigat în sinea mea: *Epi oinopa ponton!*

— De data asta, nu mă îmșel. Iată marea! i-am spus șoferului.

— Este o floare mov, a răspuns bărbatul.

¹ Cea mai cunoscută carte din Grecia Antică, scrisă de Xenofon (n.tr.)

În scurt timp, am sesizat că nu mai erau hârtoape.

— Trebuie să mergem încet. Marea va crește în câteva ore, mi-a spus șoferul.

Am privit în jur. Înaintam lent pe niște ogoare, în mijlocul unei întinderi de nisip. Printre dunele din dreapta apărea, departe, marea.

— Atunci, de ce mergeți așa de încet? am întrebat.

— Dacă o roată se abate de pe ogoare, ne vom afunda în nisip.

N-am vrut să mă gândesc la ce s-ar fi putut întâmpla dacă am fi întâlnit un alt automobil. Eram mult prea obosit ca să-mi fac griji. Nici măcar n-am simțit răcoarea maritimă. Am reușit să rostesc întrebarea:

— Mai e mult?

— Nu, a răspuns. Treizeci și cinci de kilometri.